

Uit FARO: de Ramp na de Ramp **Over bijna 'gedwongen' terugvlucht ná de crash**

Vertrek uit hotel Faro - dinsdag, 22 december 1992

Om een uur of elf moeten we naar een zaaltje achter in het hotel komen. Achter een tafel zitten drie mannen, waarvan een psycholoog is en een ander de vertegenwoordiger van Martinair. Zij komen de terugreis naar Nederland toelichten. In het zaaltje zijn wij met ongeveer 50 passagiers. Het is een emotionele bijeenkomst. Er wordt grote druk op ons uitgeoefend om met een vliegtuig terug te gaan naar Nederland. Officieel bestaat er wel de mogelijkheid om met de trein te gaan maar dit wordt erg ontmoedigd. We hebben snel in de gaten dat de treinreis slechter begeleid zal worden dan de vliegreis.

Afscheid vol emoties (uit hoofdstuk: 1997 - PTSS en een gedenkplaquette)

De volgende ochtend [juni 1997] neem ik afscheid van het hotel. Het is rustig en ik merk dat, wanneer ik in de hotelhal zit, ik allerlei beelden van 21 december 1992 terugkrijg. Ik zie onder andere schimmen van mensen die in stapels kleren graaien en schoenen passen. Via de hal loop ik door de brede gang waar ik die avond televisie heb gekeken. Aan het einde van deze gang is het zaaltje waar wij de ochtend na de crash zo'n beetje gedwongen werden met het vliegtuig terug te gaan naar Nederland.

Op het moment dat ik dat zaaltje op vrijdagochtend 5 juni 1997 binnenkom, barst ik in janken uit. Nu voel ik weer de intimidatie zoals ik die ook in 1992 voelde. Weer zie ik het trio hulpverleners achter de tafels zitten. Weer voel ik dat wij als overlevenden toen al niets in te brengen hadden. Al jaren zeg ik dat voor mij de 'ramp na de ramp' op dinsdagochtend 22 december is begonnen, nadat de Nederlandse hulpverleners het heft in handen namen. Nu voel ik onze ramp na de ramp beginnen.

Een minuut of vijftien ben ik ontzettend emotioneel. Ik moet wat doen om ook van dit gevoel afscheid te nemen. Opeens weet ik het: ik haal mijn fototoestel en ik fotografeer me letterlijk en figuurlijk van het donker (het zaaltje) naar het licht (de uitgang van het hotel). Deze fotoserie geeft me een gevoel van bevrijding zoals ik die niet vaak gekend heb.